

Ulusalçılık mı Yoksa Milliyetçilik mi? (I)

İçeriği Yazan: [Mehmet ÇAĞIRICI](#) [1] Zaman: Per, 05/04/2012 - 12:08

Yazar: Mehmet ÇAĞIRICI

Yazının Yazıldığı Tarih: 29.03.2012

Siyasette kavramların semantik(anlamsal) ve sembolik rolleri

Kavramlar, sözcükler, terimler vs. ve onlardan oluşan cümleler bizim olgu ve olayları anlayıp, diğer insanların da anlaması için ifadelerimizde kullandığımız en önemli düşünceyi ifade etme ve iletişim araçlarıdır.

Bu nedenle bilimde, eğitimde, sanatta, siyasette ve hatta günlük yaşamda yapılan konuşmalarda, yazılarda veya programlarda kavramların ve sözcüklerin doğru tanımı ve onların gerçek anlamına göre doğru kullanılmaları; okuyucu, dinleyici, izleyici vs. açısından olayları doğru algılama, anlama ve davranışlarını doğru yönlendirmede bakımından olağanüstü büyük önem taşımaktadır.

Türkiye’de siyasi bazı çevreler, geçmişten kalan, özellikle 12 Eylül 1980 askeri faşist dönemlerinden gelen bir önyargılı alışkanlıkla, “ulus”, “ulusal”, “ulusalcılık” gibi Türkçe kavramlarla, Arapça kökenli “millet”, “Milliyet” ve “Milliyetçilik” kavramları arasında anlam farklılıkları olduğu iddiasıyla siyasi söylemlerinde farklı biçimde kullanıyorlar. Gerçekte Türkçe kökenli olan ilk grup kavramlarla, Arapça kökenli olan ikinci grup kavramlar arasında semantik olarak (anlam açısından) hiç bir fark yoktur.

Kavramlar, terimler, sözcükler vs. her ne kadar içerik olarak aynı anlamı içerseler

de, onların bir de biçimsel olarak **sembolik** değerleri vardır. Kurtuluş mücadelesi yıllarında “ulus” değil de “millet” sözcüğünün kullanılması **tarihsel bir sembol** değerindedir. Çünkü o zamanlar henüz Türk dil devrimi yapılmamış, Türk Dil Kurumu kurulmamış ve Türkçe; Arapça, Farsça, Fransızca vb. yabancı sözcüklerden henüz arındırılmamıştı. Dolayısı ile Millet, Milliyetçi, Millî Kavramları, kurtuluş mücadelesi ve onu izleyen devrimler bağlamında bir defalık, otantik ve tarihsel

kavramlardır. Nasıl ki o kurtuluş ve devrim yıllarında bir ailenin çocuğuna verdiği “Hürriyet” ismi sonradan “Özgürlük” diye

değiştirilemezse; tıpkı bunun gibi Türkiye Cumhuriyeti’nin ulusal kurum ve kimliğini oluşturan bu orijinal “Millet”, “Millî”

kavramlar? da sonradan “Ulus”, “Ulusal” olarak, büyük bir ulusal mutabakat olmadan, resmi belgelerde, kurum adlar?nda

de?iştirilmeleri söz konusu olamaz.

Bu anlamda “Ulus” ile “Millet” veya “Ulusal” ve “Millî” kavramları arasında, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş koşulları bağlamında, **tarihsel** ve **sembolik** açıdan çok önemli **farklılık** ta vardır. Türkiye Cumhuriyeti kuruluş yıllarında, Türk milletinin; uluslaşma sürecini yaşadığı, antiemperyalist kurtuluş savaşı verdiği, yeni ve modern bir cumhuriyet devleti kurduğu yıllarda kullanılan tarihi kavram “Ulus” değil, “**Millet**” veya “Ulusal” değil “**millî**” kavramları olmuştur. Çünkü millî kurtuluş yıllarında halkın kullandığı tarihe, kayıtlara, arşivlere geçen somut sözcükler bunlardır. Örneğin Kuvayı **Milliye**, 23 Nisan 1920 de oluşan meclisin adı Türkiye Büyük **Millet** Meclisi(TBMM) olmuştur veya Cumhuriyet hükümetinin **Millî** Eğitim Bakanlığı kurulmuştur; 1923 ve 1924 Anayasalarında ve devrim

inkılap(devrim) yasalarında da hep “**Türk Milleti**” kavramı yer almıştır. Bu tip örnekleri çoğaltabiliriz.

Atatürk Milliyetçiliği

Halen yürürlükte olan 1982 Anayasası’nın 2. Maddesi “T.C., ...insan haklarına saygılı, **Atatürk milliyetçiliğine** bağlı, demokratik, laik ve sosyal hukuk devletidir.” derken Türkiye Cumhuriyeti devletinin temelini **Atatürk milliyetçiliği** olduğunu hükme bağlamıştır. Bu arada, Kürt meselesi nedeniyle yapılan yoğun tartışmalar dolayısı ile Atatürk milliyetçiliğinin tanımına da bir göz atmakta fayda vardır.

M. Kemal Atatürk **Türk Milleti** kavramını bizzat “Türkiye Cumhuriyeti’ni kuran Türkiye halkına Türk milleti denir” diye tanımlamıştır. Bu tanımda dikkat edilirse Türk milleti devlet kuran bir siyasi mimar olarak gösterilmekte; bu mimarın ise Türkiye coğrafyasında yaşayan **halkın tümü** olduğu net olarak ifade edilmektedir. M. Kemal Atatürk’ün yaptığı; siyasi bir yapıya katılan, dil, din, etnik köken, cinsiyet vs. gibi geçmişten kalan veya doğal olan hiçbir farklı özellik nedeniyle vatandaşlar arasında **ayırım yapmayan**, bir millet tanımıdır. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” cümlesi ile de Türk Milleti’nin Türkiye Cumhuriyeti’nin **kurucusu** olduğu kadar da **öznesi** olduğunun kesin bir ifadesidir.

Türk Milleti kavramı aynı zamanda bir **siyasi üst kimliktir**. Çünkü bu kavram siyasi bir yapı olan Türkiye Cumhuriyeti devletinin **tek** çatısı altında yaşayan insanlar topluluğunun **birliğini** de ifade etmektedir. Oysa bu insanlar Türkiye Cumhuriyeti’ni kurmadan önce çok farklı etnik kökenden gelmekte, çok farklı dini inançlar taşımakta, kadın-erkek olarak farklı cinsiyetlere ait olmaktaydılar ki, bütün farklılıklar halen devam etmektedirler. Etnik köken veya dini inanç özellikleri, gelenek ve görenekleri vs. Türk Milleti’nin bireylerinin, yani vatandaşlarının **kültürel değerleri ve kimlikleridir**. Dolayısı ile kültürel değerler siyasi değerler içinde organik bir bütünlük oluştururken, siyasi alanın altında, ona bağlı bir alanda yer alırlar. Çünkü kültürel değerlerin kaynağı **geçmişe**, tarihe ait olmasına karşılık milleti oluşturan siyasi birlik, **günümüze ve geleceğe** aittir. Kültürel değerler çok çeşitli ve heterojen iken, siyasi birlik tek ve homojen olmak durumundadır. Yani çeşitli etnik kökenli insanların, Türk, Kürt, Çerkes, Rum vs. ve çeşitli dine ait yurttaşların, değişik cinsiyet taşıyan insanların tek devlet, tek bayrak çatısı altında birleşmesi ulus olarak var olabilmenin yegâne yöntemidir. Bu anlamda ulus kimliği, kültürel kimliklerin üstünde, **hukuk ve siyasi eşitlik temelinde** birleştirici ve kaynaştırıcı olması gereken bir kimliktir.

1980 sonrası Türkiye’inde bu kavramların Türkçeleri; siyasi yelpazeye göre bazı solcu grup, parti ve kişiler siyasi ve ideolojik olarak “ulus” veya “ulusalcı” sözcüklerini kullanmayı tercih ederken, diğer bazı sosyalist solcular ise hepten ulusalcılığı veya Milliyetçiliği ret etmektedirler.

Sağcı olanlar ise Türkçe kökenli olan “ulus” veya ulusalcılık” kavramının yerine eski sembollerle “millet” veya “Milliyetçilik” sözcüklerini kullanmayı yeğlemektedirler. Semantik olarak aynı anlamı taşıyan bu iki kavram grubunun farklı kökenli sözcüklerle kullanılmasından amaç; siyasi yelpazede farklı pozisyonda olan partilerin ve kişilerin birbirlerinden farklı siyasi ve ideolojik kimliklere ve farklı söylemlere sahip olduklarını belirginleştirmektir. Ancak attıkları taş ürküttükleri kurbağaya değmiyor.

Çünkü sorun sadece solcu ve sağcıların ulusalcılık(veya Milliyetçilik) anlayışlarındaki farklılıkla kalsa, pek öyle önemli değil. Fakat bu iki grup kavramların farklı siyasi pozisyonlar tarafından farklı yorumlanması; toplumsal olgu ve olayların açıklanmasında, algılanmasında ve anlaşılmasında ülkemizde ne yazık ki kavram ve kafa karışıklığı yaratmaktan başka, hiç bir işe yaramamaktadır. Hâlbuki her siyasi söylemin veya propagandanın bir başka amacı da taraftarlarının toplumsal bilincini, siyasi olayların kendi çıkarları bağlamında farkındalığını artırmaktır. Oysa aynı anlamı taşıyan bir olguyu farklı farklı siyasi çizgiler tarafından, farklı farklı sözcüklerle ifade edilmeleri sonuçta, bu ifadelerin muhatabı olan insanlar tarafından da farklı algılanmaya zorlanmakta, dolayısı ile herkesin kafası karışmaktadır. Kafa karışıklığı duru bir toplumsal bilincin oluşmasına engel oluşturmakta; halktaki bu bulanık bilinç te halk içinde ortak bir tavrın, duruşun biçimlenmesinin en büyük handikabı olmaktadır.

İçerik olarak aslında aynı anlamı taşıyan olgu ve olayların farklı biçimlerde ve farklı dillerdeki kavramlarda kullanılmasının siyasi avantajı veya yararı ise yok denecek kadar azdır. Siyasi avantaj açısından, sağcılar veya muhafazakârlar solculara göre çok daha kârlıdır; çünkü onlar sonuçta bu

kavramları tarihsel, orijinal (Arapça) biçimleriyle kullanmaktadırlar! Dolayısı ile onlar bu kavramların anlamlarıyla birlikte tarihsel sembolik değerlerine de sahip çıkmış olmaktadır. Solcular bu alanda da mücadeleyi peşinen kaybetmeyi göze almaktadırlar.

Fakat son tahlilde, kavram karışıklığına neden olan bu uygulamada kaybeden sağcısıyla, solcusuyla halk veya Türk milleti olmaktadır. Çünkü ifadelerimizde ulusalçılık ile milliyetçilik arasındaki bu yapay ayırım, halkın ulusal veya milliyetçi bilincinin de ayrışmasına, bu amaçla güç ve eylem birliğinin de oluşamamasına neden olmaktadır.

Mehmet ÇAĞIRICI

iletisim@politikadergisi.com

Yorumlar

Ulus=MilletUlusal=MilliUlusçu

İçeriği Yazan: Samed(Doğrulanmamış) Zaman: Cum, 20/04/2012 - 18:03

Ulus=Millet

Ulusal=Milli

Ulusçuluk=Milliyetçilik

Milliyetçilik=Türkçülük

Ulusalçılık= Türkiyecilik

Tekrar değerlendirmeniz gerektiğini düşünüyorum. Birde bu yönden bakarsanız belki fikriniz değişebilir.

- [Toplumsal](#) [2]

Kaynak URL (20/04/2024 - 02:19 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/ulusalcilik-mi-yoksa-milliyetcilik-mi-i>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/mehmet-cagirci>

[2] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>